

РОЛЬ АУДИТУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПОДАТКОВОЇ ПРОЗОРОСТІ ТА МІНІМІЗАЦІЇ ПОДАТКОВИХ РИЗИКІВ ПІДПРИЄМСТВА

**РАГУЛІНА Анастасія, здобувачка вищої освіти,
спеціальність 071 Облік і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет**

Анотація: У дослідженні розглянуто роль аудиту в забезпеченні податкової прозорості та мінімізації податкових ризиків суб'єктів господарювання. Розкрито значення аудиту як інструменту незалежної оцінки фінансової та податкової звітності, що сприяє підвищенню довіри з боку податкових органів, інвесторів та інших зацікавлених сторін. Також окреслено перспективи розвитку аудиторської діяльності у контексті сучасних викликів податкового середовища та використання цифрових технологій.

Ключові слова: прозорість, достовірність, перевірка, фінансова звітність, податкова політика

В сучасних умовах розвитку економіки підприємства стикаються з необхідністю забезпечення не лише ефективного управління фінансовими ресурсами, але й дотриманням вимог податкового законодавства. З огляду на постійну трансформацію податкового середовища, загрозу податкових ризиків та посилення контролю з боку держави, важливого значення набуває аудит як інструмент забезпечення податкової прозорості. Аудит, особливо з огляду на його роль у підтвердженні достовірності фінансової звітності та аналізі податкових ризиків, стає невід'ємним елементом у системі управління підприємством.

Аудит є незалежною перевіркою фінансової та податкової звітності підприємства, що спрямована на встановлення відповідності облікових даних чинному законодавству та стандартам фінансової звітності [1]. Головна роль аудиту полягає у підвищенні рівня довіри до фінансової інформації, яку надає підприємство, як з боку зовнішніх користувачів (податкові органи, інвестори, кредитори), так і з боку внутрішніх (менеджмент).

Податкова прозорість підприємства означає відповідність його податкової політики законодавчим нормам, відсутність прихованих доходів чи витрат, а також надання своєчасної і достовірної інформації про податкові зобов'язання. Аудит допомагає забезпечити прозорість шляхом:

- Перевірки відповідності облікових даних законодавчим вимогам;
- Підтвердження правильності нарахування податків та інших обов'язкових платежів;
- Оцінки податкових ризиків у контексті фінансової діяльності підприємства.

Податкові ризики підприємства пов'язані з можливими фінансовими втратами через помилки у нарахуванні податкових зобов'язань, неповне відображення фінансових операцій, а також через зміни в податковому законодавстві. Аудит сприяє мінімізації таких ризиків завдяки:

— Виявленню податкових порушень на ранніх стадіях: незалежний аудитор аналізує всі фінансові операції, що можуть викликати сумніви або невідповідності в податковій звітності. Це дозволяє підприємству коригувати їх до того, як порушення будуть виявлені податковими органами.

— Рекомендаціям щодо удосконалення податкової політики: аудитори, завдяки своєму досвіду і знанням, можуть надавати рекомендації щодо оптимізації облікової політики підприємства з метою зменшення податкового навантаження, не порушуючи законодавства.

— Аналізу податкового середовища: аудитори оцінюють потенційні ризики, пов'язані зі змінами в податковому законодавстві, і допомагають підприємству підготуватися до цих змін, адаптувавши свою облікову політику [2, с.86].

Одним із викликів для підприємств та аудиторських компаній є постійна динаміка змін у податковому законодавстві. Це зумовлює необхідність оперативної адаптації як систем обліку, так і методологій аудиту. Ще одним аспектом є підвищення вимог до прозорості й відповідності міжнародним стандартам фінансової звітності (МСФЗ), що ставить нові завдання перед аудиторами.

Перспективи розвитку аудиту в податковій сфері пов'язані з використанням цифрових технологій та автоматизацією процесів. Впровадження сучасних аналітичних інструментів дозволить більш точно і

швидко виявляти потенційні ризики та забезпечувати належний рівень прозорості.

Аудит відіграє важливу роль у забезпеченні податкової прозорості та мінімізації податкових ризиків підприємства. Незалежний аналіз фінансової звітності, оцінка податкових ризиків та рекомендації щодо оптимізації облікової політики дозволяють підприємствам не лише дотримуватися законодавства, але й підвищити свою конкурентоспроможність та репутацію. У сучасних умовах розвитку податкового середовища аудит стає незамінним інструментом для успішного функціонування бізнесу.

Література:

3. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII : станом на 20 черв. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 24.09.2024).

4. Аудит: курс лекцій. А. Г. Костирко. Миколаїв: МНАУ, 2019. 121 с.

Abstract: The study examines the role of audit in ensuring tax transparency and minimizing tax risks of economic entities. The importance of audit as a tool for independent assessment of financial and tax reporting, which contributes to increasing trust on the part of tax authorities, investors and other interested parties, is revealed. Prospects for the development of audit activity in the context of modern challenges of the tax environment and the use of digital technologies are also outlined.

Keywords: *transparency, reliability, verification, financial reporting, tax policy*

*Науковий керівник – ДУБІНІНА Марина,
д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*